

**KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET**

ZÁRÓJELENTÉS

2014-071-6

NAGYON SÚLYOS VÍZIKÖZLEKEDÉSI BALESET

Hármas-Körös 50,27 fkm

2014. augusztus 11.

Kisgéphajó

Nyilvántartási száma: H-20513-20

A szakmai vizsgálat célja a víziközlekedési baleset és a víziközlekedési esemény okának, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény,
- a Londonban 1974. november hó 1. napján kelt „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény és az ahhoz csatolt 1978. évi Jegyzőkönyv (SOLAS 1974/1978) kihirdetéséről szóló 2001. évi XI. törvény,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbt.),
- a víziközlekedési balesetek és víziközlekedési események vizsgálatának részletes szabályairól szóló 77/2011.(XII.21.) NFM rendelet,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a nagyon súlyos víziközlekedési balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a súlyos víziközlekedési baleseteket és víziközlekedési eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az A.849 IMO Code-ban (Code for the Investigation of Marine Casualties and Incidents) foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen Zárójelentés

alapjául a Vb által készített és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött Zárójelentés-tervezet szolgált.

A Zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket, hogy részvételi szándékuk jelzése esetén a Vb záró megbeszélést tart, melyre meghívja az érintett személyeket, szervezeteket.

Az érintettek részéről a záró megbeszélésen való részvételi szándék jelzése a jogszabály biztosította határidőig nem érkezett a KBSZ-hez.

Írásbeli reagálás a Nemzeti Közlekedési Hatóságtól, és az érintett kiséphajó vezetőjétől érkezett, amelyekben a Zárójelentés-tervezet tartalmával kapcsolatban észrevétel nem merült fel.

Ezért jelen Zárójelentés a tervezet tartalmát változtatás nélkül közli.

MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

AIS	Automatic Identification System Automatikus Hajóazonosító Rendszer
fkm	folyamkilométer
HNV	Hajózási nagyvízszint
IMO	International Maritime Organization Nemzetközi Tengerészeti Szervezet
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
NFM	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
SOLAS	Safety of Life at Sea (Életbiztonság a tengeren)
Vb	Vizsgálóbizottság

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája		nagyon súlyos víziközlekedési baleset
„H-20513-20” kisgéphajó	gyártója	Négyesi Tamás és Szabó Imre
	típusa	KITTY/E típusú kisgéphajó
	lobogója	magyar
	lajstromjele	H-20513-20
	gyári száma	-
	tulajdonosa	magánszemély
	üzembentartója	magánszemély
	bérlője	-
Vízi jármű rongálódásának mértéke		Jelentős
Lajstromozó állam		Magyarország
Lajstromozó hatóság		Központi Közlekedési Felügyelet
Gyártást felügyelő hatóság		-
„K-1749” köteles komp	gyártója	Fémipari KTSZ, Tokaj
	típusa	alacsonyvezetésű köteles komp
	lobogója	magyar
	lajstromjele	K-1749
	gyári száma	-
	tulajdonosa	Mezőtúr Város Önkormányzata
	üzembentartója	Mezőtúri Intézményellátó és Ingatlankezelő Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft
	bérlője	-
Vízi jármű rongálódásának mértéke		Elhanyagolható
Lajstromozó állam		Magyarország
Lajstromozó hatóság		Nemzeti Közlekedési Hatóság
Gyártást felügyelő hatóság		-
Eset	napja és időpontja	2014.augusztus 11. 11:50
	helye	Hármas-Körös 50,27 fkm
Eset kapcsán	elhunytak száma	-
	súlyos sérültek száma	3 súlyos + 1 könnyű sérült
Eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet		KBSZ

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2014. augusztus 11-én 12 óra 36 perckor az illetékes rendőrhatóság ügyeletese jelentette be.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a nagyon súlyos víziközlekedési baleset vizsgálatára 2014. augusztus 11-én az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	Veres Gábor	balesetvizsgáló
tagja	Szentesi László	baleseti helyszínelő

Az eseményszorgálat áttekintése

A Vb a bejelentést követően a helyszínre vonult és 14 óra 20 perckor megkezdte az adatgyűjtést.

A Vb a szemtanúkat és a komp személyzetét meghallgatta, a járművek és a személyzetek okmányait megvizsgálta, érvényességüket ellenőrizte. A járműveket és a baleset környezetét megszemlélte, azokról fényképfelvételeket készített. A helyszíni szemle során a baleset bekövetkezésének valószínűsíthető folyamatát rekonstruálta.

A kiséphajó vezetőjét egészségi állapotára tekintettel a Vb utólag, lakóhelyén kereste fel és hallgatta meg.

A baleset idején fennálló meteorológiai és hidrológiai körülményekről a Vb adatokat gyűjtött.

A Vb a baleset szempontjából releváns dokumentumokat az esettel kapcsolatban eljáró hatóságoktól bekérte és értékelte.

Az eset rövid áttekintése

A Hármas-Körösön Gyomaendrőd felől Békésszentandrás irányába haladó kiséphajó 2014. augusztus 11-én, 11 óra 50 perc körüli időben nekiütközött a Szarvas és Mezőtúr között közlekedő komp kifeszített sodronykötelésének. A kiséphajóban a vezetőn kívül három személy tartózkodott, a baleset során egy ember könnyebben megsérült, hárman pedig súlyos sérülést szenvedtek.

A komp közlekedését a vezetőkötel biztonsági felülvizsgálatáig a Rendőrség és az NKH felfüggesztette.

A Vb az eseménnyel kapcsolatban biztonsági ajánlás kiadását nem tartja indokoltnak.

1. ábra: a Mezőtúr-Szarvas kompátkelőhely, a komptól balra a part mellé kötött, megrongálódott kiséphajó

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az úszólétesítmény útjának, munkavégzésének lefolyása

A baleset napján, egy Békésszentandrás nyaraló nagyobb rokon társaság érkezett a Hármaskörös 50,27 fkm-nél található, Mezőtúr-Szarvas kompátkelőhelyhez. A nyaralásra a család magával hozott Szentendréről egy kiskishajót, hogy azzal a folyón kedvtelési céllal közlekedjen. A kiskishajót a folyó jobb partján, a kompátkelő mellett található csónakkikötőben tették vízre. Tekintettel a vízijármű befogadóképességére, a társaság két részre vált. Szándékuk szerint a kiskishajó két utat tett volna meg úgy, hogy az utak között az utasok két csoportja váltja egymást. Vízre tétel után 4 fő szállt be a járműbe, hogy elinduljon az első útra, a társaság többi tagja pedig a bal parti kompátkelő melletti területen várakozott.

A „H-20513-20” kiskishajó útja, tevékenysége

A kiskishajó 10 órakor indult hegymenetben a kompátkelőhely alatti területről. A fedélzeten 4 személy tartózkodott: a hajó vezetője, 2 felnőtt és 1 gyermek utas. A komp kötele ekkor is üzemi állapotban, a folyó felett kifeszített helyzetben volt. A kötélen alul alapláncra, lassan haladtak át, szorosan a szarvasi (bal) part mellett, mert ott a komp kötele még magasabban fut a víz fölött. A kompátkelőhely területét rendben elhagyták, majd hegymenetben tovább haladtak az 53,8 fkm-nél lévő vasúti híd feletti területig. Itt rövid időre megálltak, majd völgymentben elindultak visszafelé. A kiskishajó nagy sebességgel haladt a szarvasi csatorna elágazásáig, ahol a komp előjelző parti táblája található. A tábla vonalához érve a vízijármű vezetője kis mértékben csökkentette a jármű sebességét, de a kiskishajó továbbra is fokozott teljesítménnyel közeledett a kompátkelőhely felé. A komphoz érve a kiskishajó vezetője kikötni szándékozott a kompátkelőhely alatt, a bal part mellé, ahol a rokon társaság többi tagja várakozott. Szándéka szerint a jobb part mellől nagy íven fordult volna a bal part felé. Mivel azonban úgy ítélte meg, hogy a komp éppen indul a jobb parti kikötőből, ezért a kiskishajóval a folyó közepébe húzódtak. Ezután figyelme a partra lévő rokonokra irányult. A komp vonalába érve a kiskishajó váratlanul a komp acélsodrony vezetőkötelékkel ütközött.

A „K-1749” komp útja, tevékenysége

A balesetet megelőző percekben a „K-1749” komp a jobb parti (Mezőtúr felőli) kikötőhelyen állt és beszállítást végzett. A személyzet a gépjárművek fedélzetre vételével és az indulás előkészületeivel volt elfoglalva, a közeledő kiskishajót nem észlelték. Az ütközés pillanatában egy csattanást hallottak és azt érezték, hogy a komp vezetőkötele megrándul. Ekkor vették észre a folyón az összetört kiskishajót.

Az ütközés utáni események

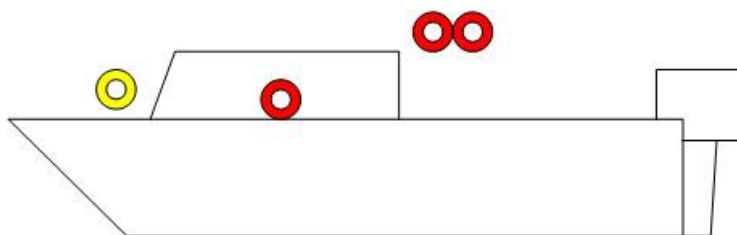
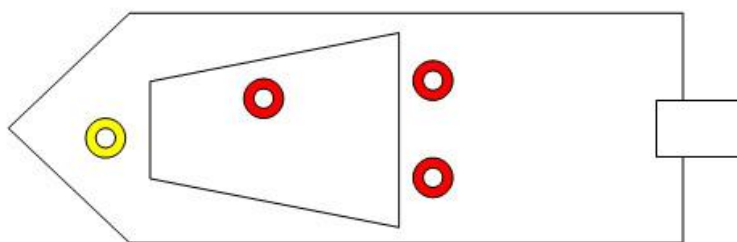
Az ütközés következtében a kiskishajóról két fő a vízbe esett. A komp személyzete azonnal megkezdte a kimentésüket, a komp szolgálati csónakjával mindkét személyt sikeresen biztonságban partra juttatniuk. A súlyosan megrongálódott kiskishajó motorját a biztonsági automatika leállította, amikor a jármű vezetője a vízbe esett. A partról egy férfi beúszott a sodródó kiskishajóra, és kivezett vele a bal partra. A szemtanúk megkezdtek a sérültek ellátását és értesítették a mentőket.

A „K-1749” komp a baleset után még átszállította a Mentőszolgálat gépjárművét a bal parthoz, további közlekedését azonban a Rendőrség felfüggesztette.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos	0	0	0
Súlyos	1	2	0
Könnyű	0	1	0
Nem sérült	0	0	

Az eset következtében a kiséphajó vezetője és két utasa súlyos sérüléseket szenvedett, továbbá egy utas könnyebben megsérült.

= könnyű sérült

= súlyos sérült

2. ábra: a sérültek elhelyezkedése az ütközés előtt a „H-20513-20” kiséphajón

1.3 Az úszólétesítmény sérülése

A „H-20513-20” kiséphajó az ütközés következtében súlyosan megrongálódott. A hajótest több helyen széttrőtt, az úszótest és a felépítmény ragasztott felületei szétváltak. A hajótest orr részén a komp sodronykötele jól látható nyomot hagyott, így az ütközés helye egyértelműen beazonosítható.

3. ábra: a súlyosan megrongálódott kiséphajó

4. ábra: a komp vezetőkötélnek nyoma a kiséphajó orr részén

A kiséphajó külmotorja és hajócsavarja nem sérült, üzemképes maradt.

1.4 Egyéb kár

A „K-1749” komp acélsodrony vezetőkötélében egy elemi szál elszakadt, kettő megsérült, ezért a komp közlekedését a vezetőkötél biztonsági felülvizsgálatáig a Rendőrség és az NKH felfüggesztette.

A 2014. augusztus 13-án elvégzett ellenőrzés alapján a szakértő véleménye szerint a kötél sérülése nem befolyásolja az üzembiztonságot, a komp tovább üzemeltethető.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 A „H-20513-20” kishajó vezetője

Kora, neve		70 éves, férfi
Szakmai képesítése	Képesítés megnevezése	Sport és kedvtelési célú kishajó-vezető
	Egészségügyi alkalmasság	2015.11.02.
	Képesítés érvényessége	visszavonásig
Behajózás ideje	Az adott hajón eltöltött idő	11 év

A kishajó vezetője a jármű tulajdonosa volt, akinek 11 éve van birtokában a vízijármű. A kishajó vezetésében megfelelő gyakorlattal és tapasztalattal rendelkezik, a Dunán és a Tiszán is rendszeresen használta a járművet. A balesetben érintett vízterületet is ismerte, mert már korábban is nyaralt itt családjával.

1.5.2 Az üzemvezető

A balesetben érintett vízijárműveken gépüzemvezető jelenléte nem előírás.

1.5.3 A „K-1749” komp vezetője

Kora, neve		49 éves, férfi
Szakmai képesítése	Képesítés megnevezése	Révész
	Képesítés érvényessége	visszavonásig
	Egészségügyi alkalmasság	2014.09.04.
	Egyéb szakmai bizonyítvány	Rádiótelefon-kezelő
Behajózás ideje	Az adott hajón eltöltött idő	23 év

A „K-1749” komp személyzete két főből áll, a beosztott matróz adatainak az eset szempontjából nincs jelentősége, ezért részletezése nem szükséges.

1.6 Az úszólétesítmények adatai

„H-20513-20” kishajó

Gyártás helye	nem ismert
Gyártás éve	nem ismert
Utolsó szemle helye, ideje	Budapest, 2009.09.21.
Üzemképességi bizonyítvány érvényességi ideje	2014.09.21.

„K-1749” komp

Gyártás helye	Tokaj
Gyártás éve	1980
Utolsó szemle helye, ideje	Mezőtúr, 2014.04.28.
Üzemképességi bizonyítvány érvényességi ideje	2016.04.30.

1.6.1 A hajótestek adatai

„H-20513-20” kiscgéphajó

Legnagyobb hossz	4,2 m
Legnagyobb szélesség	1,75 m
Hajótest utolsó víz alatti szemléje	nem előírás

„K-1749” komp

Legnagyobb hossz	20 m
Legnagyobb szélesség	7 m
Hajótest utolsó víz alatti szemléje	2010

1.6.2 A vízi jármű külmotor adatai

A „H-20513-20” kiscgéphajó meghajtása egy 41 kW (55 lóerő) teljesítményű, Yamaha típusú külmotorral történt.

1.6.3 A meghibásodott berendezés adatai

Az eset során nem hibásodott meg berendezés.

1.6.4 A vízi járművek terhelési adatai

A balesetben érintett vízi járművek terhelése a megengedett legnagyobb befogadóképességük határán belül volt. Az úszólétesítmények terhelési adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.7 Meteorológiai adatok

Az esemény időpontjában időjárási körülmények a vízi közlekedést nem korlátozták, a látási viszonyok jók voltak. Enyhén borult idő volt, 28 °C hőmérséklettel. A fülledt, párás levegő miatt azonban a hőérzet ennél magasabb hőmérsékletnek volt megfelelő. A déli irányú légmozgás elhanyagolhatóan csekély volt. A víz hőfoka 24,6 °C volt.

1.8 Navigációs berendezések

A balesetben érintett vízijárművek közlekedése során navigációs berendezések alkalmazására nem került sor.

1.9 Összeköttetés

A „K-1749” komp el volt látva egy darab kézi rádió berendezéssel, mely a baleset idején üzemképes állapotban volt. A „H-20513-20” kiscgéphajón rádió berendezés nem volt. A két jármű között kommunikációs kapcsolat nem volt.

1.10 Víziút, kikötői adatok

Az esemény helyszíne a Hármaskörös 50,27 fkm szelvénye. A folyó II. osztályú belvízi víziút. Az érintett vízterület a 47,48 fkm-nél található békésszentandrási duzzasztómű felvéze, ennek megfelelően a víz áramlási sebessége elhanyagolható (~1km/h), a vízmélység azonban a 7 métert is elérheti. A meder szélessége 70-80 méter.

A „K-1749” komp a baleset időpontjában a jobb parti (mezőtúri oldal) kikötőjében vesztegelt. Ezen az oldalon a kikötő egy 30 méter hosszúságú, a folyó sodorvonalára merőleges öbölben helyezkedik el, melynek bejáratát vízi növényzet szegélyezi. Ez a körülmény azonban a vízterület beláthatóságát nem korlátozza.

1.11 Adatrögzítők

Az érintett úszólétesítményeken AIS jeladó telepítése nem volt kötelező, adatrögzítő a járműveken nem volt.

1.12 A roncsra vonatkozó adatok

A „H-20513-20” kiséphajó roncsát az illetékes rendőrhatalóság a vizsgálat lefolytatásának idejére lefoglalta. A vizsgálat lezárása után a roncsot visszaszolgáltatták tulajdonosának.

1.13 Az orvosi vizsgálatok adatai

Az érintett járművek vezetői érvényes egészségügyi alkalmassági engedéllyel rendelkeztek.

A kiséphajón tartózkodó személyek esetében orvosi jellegű probléma az ütközés előtt egyikükönél sem állt fenn. Sérüléseiket az ütközés következtében szenvedték el, azoknak a balesetet előidéző tényezők szempontjából nincs jelentőségük, ezért részletezésük nem szükséges.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14 Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15 A túlélés lehetősége

A kiséphajón tartózkodók túlélési lehetőségét jelentősen meghatározta az a körülmény, hogy a komp kötelének a hajótest ütközött neki. Ha a hajótest átfért volna alatta, akkor a kötélszálak felsőtest vagy fej magasságban közvetlenül a személyek testének ütközhetett volna. Ez nagy valószínűséggel olyan mértékű sérüléseket okozott volna, amelyek az életet veszélyeztetik. Az esemény során ezért a járművön tartózkodóknál fennállt a közvetlen életveszély lehetősége.

Az eset során a kiséphajó orr részén ülő utas könnyebben, a kabinban tartózkodó gyermek súlyosan megsérült ugyan, de esetükben életveszélyes helyzet nem alakult ki. A jármű hátsó, nyitott részén tartózkodó harmadik utas és a jármű vezetője azonban közvetlen életveszélynek volt kitéve. Ők ketten álló testhelyzetben voltak az ütközés pillanatában. A hajótest hirtelen lefékeződése miatt testük mellkasi részével a kabintető élének csapódtak, majd a vízbe zuhantak. Mivel súlyosan sérült állapotban, mentőmellény nélkül estek a vízbe, fennállt annak a lehetősége, hogy önerőből nem képesek a vízfelszínen maradni és partra jutni. A Vb megítélése szerint túlélésük csak a kompszemélyzet gyors reakciójának köszönhető, akik szolgálati csónakjukkal azonnal a vízben lévőek segítségére siettek.

1.16 Próbák és kísérletek

A vizsgálat során a Vb próbákat és kísérleteket nem végzett.

1.17 Érintett szervezetek jellemzése

Az érintett szervezetek jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.18 Kiegészítő adatok

A balesetben érintett „K-1749” komp egy alacsonyvezetésű köteles komp, melyet 1981-ben helyeztek üzembe. A víziutak felső vezetésű komp kötele alatti legkisebb úrszelvénymagasságát jogszabály írja elő. A Hármaskörös II.osztályú víziút, melyen az előírt magasság minimum 15 méter. A 2002. április 7-ét megelőzően létesített felsővezetésű kompok esetében azonban 2018. április 7. napjáig kell a rendeletben előírt magasságot biztosítani. Ezért a baleset időpontjában ez az előírás a „K-1749” komp vonatkozásában nem volt kötelező érvényű.

Kivonat *„a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek víziúttá nyilvánításáról”* szóló 17/2002. (III. 7.) KöViM rendelet-ből:

„Víziúttal és víziúti létesítménnyel, valamint fenntartásukkal és üzemeltetésükkel kapcsolatos egyes követelmények

7. § (1) A víziközlekedés zavartalansága, hatékonysága és biztonsága érdekében víziúton:

e) felsővezetésű komp kötelét a 2. számú mellékletben meghatározott magasságban kell átvezetni a víziút felett, ha a 2002. április 7-ét megelőzően létesített felsővezetésű komp kötele a 2. számú mellékletben meghatározott magasságnál alacsonyabban van átvezetve a víziút felett, a komp kötelét 2018. április 7. napjáig az e rendeletben előírt magasságban kell átvezetni, illetve kötélvezetésű komp kötelének az átkelések szünetében a mederfenékre történő leeresztésével vagy kötélvezetéstől, láncvezetéstől független átkelőhajó üzemeltetésével kell a víziközlekedés zavartalanságát, hatékonyságát és biztonságát biztosítani;

2. számú melléklet a 17/2002. (III. 7.) KöViM rendelethez:

A víziutak egyes úrszelvényméretei

A víziutak egyes úrszelvényméretei

	A víziút osztálya								
	I	II	III	IV	V/A	V/B	VI/A	VI/B	VI/C
A hajóút legkisebb úrszelvénymagassága HNV-nél híd, illetve egyéb térszín feletti létesítmény alatt, m	4,50 6,40	4,50 6,40	5,25 6,40	6,40–7,00	7,00–9,50	7,00–9,50	7,00–9,50	7,00–9,50	7,00–9,50
A hajóút legkisebb szélessége egy-, illetve több nyílásos híd nyílásában, m	30 18	35 25	44 30	50 35–45	55 40–50	60 45–60	120 80–100	180 80–100	180 80–100
A hajóút legkisebb úrszelvénymagassága HNV-nél távközlési vezeték és feszültségmentes kábelek alatt, m	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
A hajóút legkisebb úrszelvénymagassága HNV-nél felső vezetésű komp kötele alatt, m	15	15	15	15	Új nem létesíthető	Új nem létesíthető	Nem létesíthető	Nem létesíthető	Nem létesíthető

1.19 Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során az általánostól eltérő módszerek alkalmazása nem volt szükséges.

2. ELEMZÉS

A „H-20513-20” kiséphajó a baleset időpontjában hajózásra alkalmas állapotban volt, érvényes üzemképességi okmánnyal rendelkezett. A kiséphajó vezetője rendelkezett a jármű vezetéséhez szükséges képesítéssel és gyakorlattal. A vízterületet jól ismerte, tudomása volt a kompkötélről és annak elhelyezkedéséről is.

A „K-1749” komp szintén hajózásra alkalmas állapotban volt és érvényes üzemképességi okmánnyal rendelkezett a baleset idején. A komp személyzete megfelelő képesítéssel és tapasztalattal rendelkezett a komp üzemeltetéséhez.

A kompkötélhely megjelölésére és előjelzésére szolgáló hajózási jelzőtáblák a folyó mindkét irányában, az átkelőhelytől megfelelő távolságra telepítve voltak a folyó mindkét partján. A parti jelzések jól láthatóak, felismerhetőek voltak.

A komp, vezetőkötelének átvezetési magassága alapján egy alacsonyvezetésű köteles komp. A vonatkozó jogszabály előírása szerint a komp üzemeltetőjének csak 2018. április 7. napjától kell biztosítania a felső vezetésű köteles kompok esetében meghatározott minimális szabad úrszelvény magasságot a kötél alatt.

Előírás (1.sz. melléklet), hogy alacsony kötélvezetésű komp kötelének az átkelések szünetében a mederfenékre történő leeresztésével kell a víziközlekedés zavartalanosságát és biztonságát biztosítani. A vezetőkötel tehát csak üzem közben lehet a folyó felett kifeszített állapotban. Tekintettel arra, hogy a „K-1749” komp az eset napján folyamatos üzemben volt és közvetlenül a baleset előtt éppen indulni készült, a vezetőkötel indokoltan volt kifeszített üzemi helyzetben az ütközés bekövetkezésekor. A kompon a vezetőkötel kifeszített állapotára figyelmeztető sárga fényű villanólámpa működőképes állapotban volt és a baleset időpontjában üzemelt.

A komp vezetőkötele saját súlyának hatására ívesen fut a folyó felett. A kötél a folyó középvonalánál van a legközelebb a vízfelszínhez, innen a két part felé emelkedik. A komp vezetőkötele az ütközés helyén 90 centiméterrel volt a vízszint felett, ezért a kiséphajó itt nem fért át alatta és nekiütközött.

5. ábra: a komp kötelének távolsága a vízszinttől az ütközés helyén

A Vb megítélése szerint a baleset súlyosabb következményekkel is járhatott volna, ha a kiséphajó nem a folyó középvonalában halad, hanem a jármű vezetőjének eredeti szándéka szerint, a jobb parthoz közelebb. Ott ugyanis a kötél már magasabban fut, így a hajótest átfért volna alatta és a kötéllal közvetlenül a kiséphajón lévő emberek ütköztek volna.

A „H-20513-20” kishajó vezetőjének tevékenysége

A kishajó vezetőjének tudomása volt a komp kötelének elhelyezkedéséről, mivel ismerte a területet, valamint a baleset előtt körülbelül másfél órával, hegymenetben át is haladt a kötélen járművel. Elmondása alapján, völgyben haladva a komp parti előjelző tábláját észlelte, még mutatta is a mellette álló utasnak. Ekkor csökkentette valamelyest a kishajó sebességét, továbbá felmérte a komp pozícióját. Láta, hogy a komp a jobb parti kikötőben tartózkodik és úgy ítélte meg, hogy a komp indulni készül. Az azonban nem tudatosult benne, hogy a komp indulási szándéka a vezetőkötel kifeszített állapotát valószínűsíti.

Az átkelőhelyhez közeledve a kishajó vezetője elmulasztotta az előírás szerinti módon (1.sz. melléklet) kellő időben figyelmeztetni a komp személyzetét a hajóút felszabadítására, továbbá semmilyen módon nem ellenőrizte a szabad áthaladás lehetőségét.

A kishajó menetirányát úgy módosította, hogy ne zavarja a komp elindulását. Figyelme ezután már a mellette álló utassal folytatott beszélgetésre, valamint a parton tartózkodó rokonokra irányult. A komp útvonalának keresztezésére a továbbiakban nem fordított több figyelmet, így az ütközés elkerülésére már nem maradt lehetősége.

A „K-1749” komp személyzetének tevékenysége

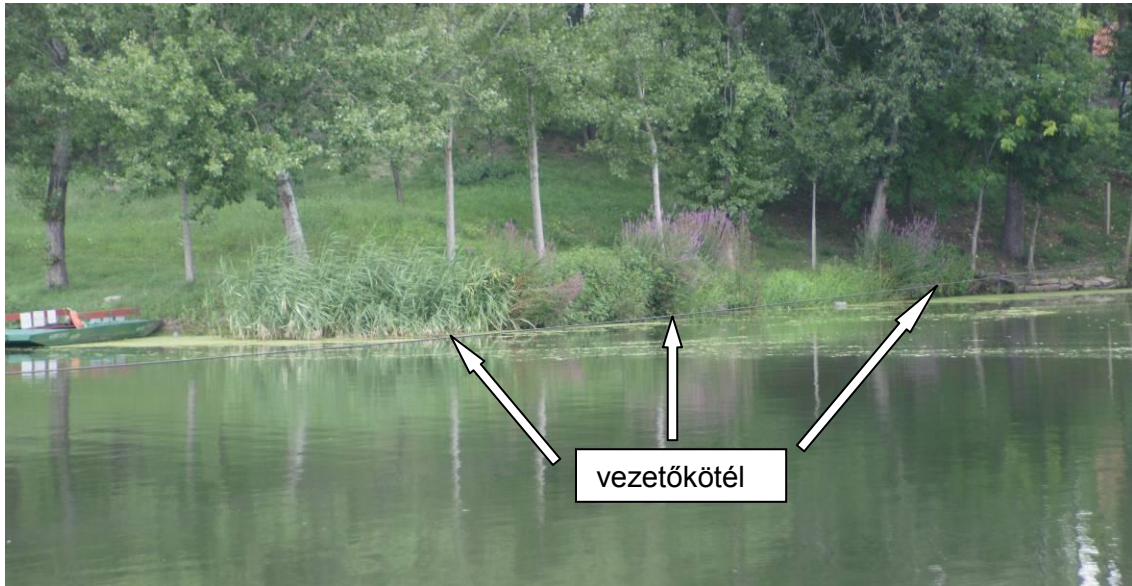
A komp személyzete a balesetet megelőző percekben beszállítást végzett a jobb parti kikötőhelyen. A személyzet figyelmét a beszállítás, valamint az indulás előkészülete kötötte le. A gépjárművek fedélzetre állítása zajjal járt, továbbá a személyzet mindkét tagja úgy helyezkedett el a kompon, hogy háttal álltak a vízterületnek. Emiatt nem észlelték a nagy sebességgel közeledő kishajót, így figyelmeztetni sem tudták a kötélen. A személyzet már csak az ütközés bekövetkezését észlelte, a baleset elkerülésére lehetősége nem volt.

A baleset bekövetkezése után a komp személyzete minden elvárható intézkedést megtett annak érdekében, hogy a bajba jutott személyeknek gyors és szakszerű segítséget nyújtson.

A kötélen észlelésének lehetősége

A Vb megítélése szerint a baleset bekövetkezésében jelentős tényező volt a vezetőkötel vizuális észlelésének minimális lehetősége is. A hajózásban általánosan használt acélsodrony kötelek egyik jellegzetessége, hogy a felszín felett kifeszített állapotukban mind észlelésük, mind távolságuk megítélése nehézkes. Különösen korlátozott az acélsodrony kötelek észlelési lehetősége olyan háttérrel, mint a parti növényzet és a tükröződő vízfelület. A Vb a helyszíni szemle során úgy ítélte meg, hogy minden környezeti feltétel adott volt ahhoz, hogy a komp vezetőkötele a szemlélő számára teljesen beleolvadjon a háttérbe. Ezért a kishajó vezetőjének a kötélen vizuális észlelésére csak minimális lehetősége volt.

6. ábra: parti növényzet és tükröződő vízfelület a kötél háttérében

Az alacsonyvezetésű köteles kompok vezetőkötélei kiemelt veszélyforrást jelentenek a vízen közlekedők számára. A kötelek a vízfelszín felett kis magasságban vannak átvezetve, ezért elhelyezkedésük miatt fennáll egy ütközés lehetősége. A kötelek vizuális észlelhetőségét hatásosan javító, gyakorlatban bevált intézkedés vagy műszaki kialakítás nem ismert. Ezért az alacsonyvezetésű köteles kompok környezetében a vízi közlekedés nagyfokú körültekintést és figyelmet igényel.

Környezeti hatás

A kiscgéphajó vezetőjének feltételezése szerint a baleset a figyelmetlensége miatt történhetett. A Vb szerint a figyelmetlenség háttérében a fülledt, párás időjárás élettani hatása állhatott, amely tompíthatta a jármű vezetőjének koncentráció képességét.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

- A kiscgéphajó vezetője részéről a kellő körültekintés és figyelem hiánya, valamint a szabad áthaladási lehetőség ellenőrzésének elmulasztása az átkelőhely megközelítése során.
- A veszélyes vízterület megközelítése nagy sebességgel.
- A komp útvonalát keresztező kiscgéphajó vezetője nem figyelmeztette a komp személyzetét a hajóút felszabadítására.

3.2 Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások

- A vezetőkötel vizuális észlelésének minimális lehetősége.
- A vezetőkötel alacsony, vízfelszínhez közeli elhelyezkedése.

3.3 Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők

- Időjárási körülmények emberi koncentráció-képességet befolyásoló hatása.

3.4 Az eset oka

A baleset bekövetkezése elsősorban emberi tényezőkre vezethető vissza, de az eseményben közvetetten a komp kötelének alacsonyvezetésű kialakításából eredő kockázati tényező is szerepet játszott.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

A KBSZ Vizsgálóbizottsága a szakmai vizsgálat alatt nem tárt fel olyan körülményt, ami a vizsgálat lezárásaként biztonsági ajánlás kiadását indokolná, ezért erre javaslatot nem tesz.

5. MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet: kivonat „a víziközlekedés rendjéről” szóló 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet 1.mellékletét képező Hajózási Szabályzatból

Budapest, 2016. április 22.

Veres Gábor
Vb vezetője

Szentesi László
Vb tagja

1.sz. melléklet: kivonat „a víziközlekedés rendjéről” szóló 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet 1.mellékletét képező Hajózási Szabályzatból

II. RÉSZ

MAGYARORSZÁG TERÜLETÉN LEVŐ BELVÍZI UTAKRA VONATKOZÓ KIEGÉSZÍTŐ RENDELKEZÉSEK

B. FOLYÓKRA ÉS CSATORNÁKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

6. FEJEZET

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

6.02 cikk – Köteles komp közlekedésének biztonsági szabályai

- 1. Rádiótelefon-használatra kötelezett géphajó rádiótelefon-használatra kötelezett köteles komp átkelőhelyéhez érkező, rádiótelefonon, továbbá a rádiótelefon útján adott figyelmeztetés mellett vagy – rádiótelefonhasználatra nem kötelezett komp esetében –, ahelyett ismételt hosszú hangjellel, valamint egyéb hajó és tutaj vezetője pedig hangos kiáltással kellő időben köteles figyelmeztetni a komp személyzetét a hajóút felszabadítására, így az alacsonyvezetésű kompötél leeresztésére. E jelzésre
  - a) veszteglő komp vezetőjének az alacsonyvezetésű kötelet azonnal le kell eresztenie, vagy*
  - b) átkelésben lévő komp esetében, a komp vezetőjének az átkelés befejeztével kell a vezető kötél leeresztéséről haladéktalanul gondoskodnia.**
- 2. Éjjel és korlátozott látási viszonyok között, vagy ha a komp a ki- és beszállítás idejénél hosszabb ideig vesztegl, tilos az alacsonyvezetésű köteles komp kötelét kifeszítve tartani.*
- 3. Az alacsonyvezetésű köteles komp kötelének kifeszített állapotát, a komp hajóút felőli oldalán az I. rész 3.28 cikkének megfelelő fénnel kell jelezni.*
- 4. Az alacsonyvezetésű köteles komp kötelének leeresztett állapotát a kompon a közeledő hajókról jól látható
  - a) nappal 45 fokos szögben megdöntött rúdon (az I-7. melléklet E.1 jelének megfelelő) fehér zászló vagy tábla,*
  - b) éjjel minden oldalról látható szokásos fehér fényű lámpa kihelyezésével kell jelezni.**